

Na podlagi 210. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/2007 s spremembami; v nadaljevanju: ZTFI) izvršna direktorja ALTA Invest, investicijske storitve, d.d., Železna cesta 18, Ljubljana (v nadaljevanju: BPD), sprejemata:

POLITIKO RAZVRŠČANJA STRANK
(v nadaljevanju: Politika)

1. člen
(uvodna določba)

S to Politiko BPD opredeljuje postopke in politiko razvrščanja strank.

Stranka je vsaka fizična ali pravna oseba ali celota premoženja, ki nima pravne osebnosti, za katero BPD opravlja investicijske ali pomožne investicijske storitve. BPD deli stranke na neprofesionalne, profesionalne, primerne nasprotne stranke in dobro poučene vlagatelje.

2. člen
(profesionalna stranka po samem ZTFI)

BPD kot profesionalne stranke obravnava tiste stranke, ki štejejo za profesionalne v skladu z 207. členom ZTFI. To so:

1. osebe, ki morajo pridobiti ustrezno dovoljenje pristojnega nadzornega organa države članice Evropske unije (v nadaljevanju: države članice) ali tretje države oziroma drugače pridobiti pravico delovati na finančnih trgih, in sicer:

- kreditne institucije,
- investicijska podjetja,
- druge nadzorovane finančne družbe,
- zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe,
- kolektivni naložbeni podjetji in družbe za upravljanje teh podjetij,
- pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
- osebe, ki trgujejo z blagom in izvedenimi finančnimi instrumenti na blago,
- lokalna podjetja, v pomenu podjetja, ki opravlja samo naslednje posle:
 1. trguje na trgih izvedenih finančnih instrumentov in na denarnih trgih: za svoj račun izključno z namenom varovanja svojih pozicij na teh trgih izvedenih finančnih instrumentov oziroma za račun drugih članov teh trgov in
 2. za obveznosti tega podjetja iz teh poslov jamčijo poravnalni člani teh trgov tako, da prevzemajo odgovornost za izpolnitev pogodb, ki jih je sklenilo lokalno podjetje,
- drugi institucionalni vlagatelji,

2. velika podjetja, ki na ravni podjetja ustrezajo najmanj dvema od teh meril:

- bilančna vrednost njihove aktive dosega 20.000.000 eurov,
- njihovi čisti letni prihodki od prodaje dosega 40.000.000 eurov,
- vrednost njihovega lastnega kapitala dosega 2.000.000 eurov.

3. Republika Slovenija in druge države ali organi nacionalnih ali regionalnih oblasti, osebe javnega prava, ki upravljajo javni dolg, Banka Slovenije in druge centralne banke, mednarodne in nadsionalne institucije, kot so Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad, Evropska centralna banka, Evropska investicijska banka in druge podobne mednarodne organizacije,

4. drugi institucionalni vlagatelji, katerih redna dejavnost je vlaganje v finančne instrumente, vključno s subjekti, ki se ukvarjajo s sekuritizacijo premoženja ali drugimi posli financiranja.

3. člen (primerne nasprotne stranke)

Kot primerno nasprotno stranko BPD lahko obravnava naslednje osebe iz držav članic in osebe tretjih držav, enakovredne spodaj naštetim:

- investicijsko podjetje,
- kreditna institucija,
- zavarovalnica oziroma pozavarovalnica,
- kolektivni naložbeni podjetji UCITS in družbe, ki upravljajo te podjetje,
- pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
- druge nadzorovane finančne družbe,
- osebe, katerih redno dejavnost predstavlja poslovanje s finančnimi instrumenti na blago oziroma izvedenimi finančnimi instrumenti na blago za svoj račun, razen če so vključene v skupino, katere osnovna dejavnost je opravljanje investicijskih storitev,
- osebe, ki imajo položaj lokalnega podjetja (po 2. členu te Politike),
- posli, ki jih izvajajo državni organi ali osebe javnega prava v zvezi z upravljanjem javnega dolga ali člani ESCB, ki opravljajo svoje naloge v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/04) in statutom ESCB in Evropske centralne banke (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/04) ali ki opravljajo enakovredne naloge v skladu s predpisi drugih držav članic v položaju nasprotne stranke.

BPD lahko kot primerno nasprotno stranko obravnava tudi drugo družbo države članice ali tretje države, ki izpolnjuje vse tri spodaj naštete zahteve, pri čemer se tretja zahteva nanaša na zastopnika oziroma pooblaščenca osebo družbe:

- stranka je opravila več poslov znatne vrednosti na ustreznih trgih, s povprečno pogostnostjo najmanj deset poslov na trimesečje v zadnjem letu¹;
- vrednost portfelja strankinih naložb v finančne instrumente, vključno z denarnimi depoziti, presega 500.000 EUR;
- zakoniti zastopnik oziroma pooblaščenca oseba družbe najmanj eno leto dela ali je delala v finančnem sektorju na položaju, ki zahteva poznavanje poslovanja in storitev, ki jih namerava stranka naročati pri BPD.

4. člen (neprofesionalna stranka)

Vse ostale stranke, ki jih BPD ne obravnava kot profesionalne ali primerne nasprotne stranke, BPD razvršča med neprofesionalne stranke.

5. člen (dobro poučeni vlagatelji)

Dobro poučeni vlagatelji so osebe, ki se v skladu z 207. in 208. členom ZTFI obravnavajo kot profesionalne stranke ter osebe, ki so v skladu z 235. členom ZTFI in tem Pravilnikom uvrščene med primerne nasprotne stranke.

¹ Za posel znatne vrednosti na ustreznem trgu se šteje posel, ki nezanemarljivo presega običajne vrednosti poslov, ki se sklepajo na tem trgu.

6. člen
(postopek razvrstitve v posamezno kategorijo stranke)

BPD prične posamezno stranko obravnavati kot profesionalno stranko oziroma kot primerno nasprotno stranko oziroma kot dobro poučenega vlagatelja s trenutkom, ko so izpolnjeni vsi pogoji po tem pravilniku. Vse ostale stranke so neprofesionalne stranke.

Stranka mora BPD sproti obveščati o vseh spremembah, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na njeno trenutno razvrstitev pri BPD.

Razvrstitev med profesionalne stranke

BPD osebe iz 2. in 4. točke 2. člena te Politike razvršča med profesionalne ali neprofesionalne glede na test primernosti in ustreznosti, ki ga opravi na podlagi izpolnjenega vprašalnika za presojo primernosti in ustreznosti (v nadaljevanju: vprašalnik) s strani take stranke, in predložitve ostalih dokazil.

BPD bo stranke iz 2. člena te Politike pred njihovo razvrstitvijo med profesionalne stranke obvestila o tem:

- da se po podatkih, s katerimi razpolaga, šteje, da je stranka profesionalna stranka in da jo bo obravnavala kot tako, če se BPD in stranka ne bosta dogovorili drugače,
- da lahko stranka zahteva, da se obravnava kot neprofesionalna stranka in da se temu ustrezno spremenijo pogoji pogodbe o investicijskih storitvah (kar vključuje pogodbo o borznem posredovanju, pogodbo o investicijskem svetovanju, pogodbo o gospodarjenju s finančnimi instrumenti idr.), tako da ji bo zagotovljena višja raven varstva, ki se uporablja za neprofesionalne stranke.

BPD bo stranko iz 2. člena te Politike obravnavala kot profesionalno stranko, razen če ta zahteva, da jo obravnava kot neprofesionalno stranko. Če profesionalna stranka zahteva višjo raven varstva, mora pisna pogodba o storitvah, ki jo BPD sklene z njo, določati:

- da se oseba obravnava kot neprofesionalna stranka in
- ali se obravnava iz prejšnje alineje uporablja za vse ali posamezne storitve ali posle oziroma za vse ali posamezne vrste produktov ali poslov.

BPD začne nove stranke obravnavati kot profesionalne stranke po tem členu te Politike z dnem sklenitve pogodbe o investicijskih storitvah in jih preneha obravnavati kot profesionalne stranke z dnem prejema zahteve za tako obravnavo.

BPD lahko začne obravnavati kot profesionalno tudi tisto stranko, ki v času trajanja poslovnega razmerja z BPD začne izpolnjevati pogoje oz. zadosti kriterijem iz te Politike.

Obravnavo kot profesionalna stranka lahko zahteva tudi oseba, ki nima položaja profesionalne stranke iz 2. člena te Politike (v nadaljevanju: zahteva za obravnavo kot profesionalna stranka). BPD lahko tako osebo obravnava kot profesionalno stranko, če so izpolnjeni pogoji, in sicer:

- BPD pri obravnavi osebe kot profesionalne stranke ne sme domnevati, da ima ta oseba enako znanje in izkušnje kot jih imajo profesionalne stranke;
- zahteva za obravnavo kot profesionalna stranka ima pravni učinek odpovedi varstvu in drugim pravicam, ki jih BPD zagotavlja neprofesionalnim strankam na podlagi svojih splošnih pogojev poslovanja v skladu z oddelkom 7.2 ZTFI («Pravila varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju investicijskih storitev za stranke»), samo, če je BPD opravila ustrezno oceno strokovnega znanja in izkušenj stranke (v nadaljevanju: ocena), ki ob upoštevanju značilnosti poslov in storitev, ki jih namerava stranka naročiti pri BPD, daje razumno zagotovilo, da je

stranka sposobna sama sprejemati lastne investicijske odločitve in razumeti pomen tveganj, povezanih s temi odločitvami. Pri oceni mora BPD presojati strokovno znanje in izkušnje članov organa vodenja stranke in njenih drugih vodilnih delavcev po merilih, primerljivih s tistimi, ki so podlaga za oceno primernosti članov organa vodenja nadzorovanih finančnih družb. Če ima stranka položaj mikro ali majhne družbe po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), morajo biti v oceno zajete osebe, ki so pooblaščenice za sklepanje poslov v imenu te družbe.

Pri oceni strokovnega znanja in izkušenj stranke morata biti izpolnjena najmanj dva od naslednjih pogojev:

- stranka je že opravila več poslov znatne vrednosti² na ustreznih trgih, s povprečno pogostostjo najmanj deset poslov na trimesečje v zadnjem letu,
- vrednost portfelja njenih naložb v finančne instrumente, vključno z denarnimi depoziti, presega 500.000 eurov,
- stranka najmanj eno leto dela ali je delala v finančnem sektorju na položaju, ki zahteva poznavanje poslov in storitev, ki jih namerava stranka naročiti pri BPD.

Zahteva za obravnavo kot profesionalna stranka ima pravni učinek odpovedi varstvu in drugim pravicam, ki jih BPD zagotavlja neprofesionalnim strankam na podlagi svojih splošnih pogojev poslovanja v skladu z oddelkom 7.2 ZTFI («Pravila varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju investicijskih storitev za stranke») samo, če so bila spoštovana naslednja pravila o postopku z zahtevo:

- stranka je dala pisno zahtevo, v kateri je izrecno navedla, da želi obravnavo kot profesionalna stranka bodisi na splošno bodisi glede v zahtevi določene posamezne storitve oziroma posla ali glede v zahtevi določene vrste storitev oziroma produktov in izpolnila vprašalnik ter predložila dokazila, iz katerih izhaja, da izpolnjuje merila za profesionalno stranko,
- BPD je stranki dala jasno pisno opozorilo o varstvu in pravicah, ki jih BPD zagotavlja neprofesionalnim strankam na podlagi svojih splošnih pogojev poslovanja v skladu z oddelkom 7.2 ZTFI («Pravila varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju investicijskih storitev za stranke») ter o pravicah na podlagi jamstva za terjatve vlagateljev, ki jih stranka z obravnavo kot profesionalna stranka lahko izgubi,
- stranka je predložila pisno izjavo, ki ni obsežena v pogodbi o storitvah, da razume posledice izgube varstva in pravic iz prejšnje točke.

Stranke, ki jih BPD obravnava kot profesionalne v skladu z navedenimi merili, morajo BPD obveščati o vseh spremembah, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na njihovo trenutno razvrstitev. Če BPD na podlagi obvestila stranke ali na podlagi drugih informacij, s katerimi razpolaga, ugotovi, da stranka ne izpolnjuje več pogojev, na podlagi katerih jo je BPD začela obravnavati kot profesionalno stranko, mora opraviti ustrezne postopke, da se stranka začne obravnavati kot neprofesionalna. Pri tej oceni BPD presoja strokovno znanje in izkušnje članov organa vodenja stranke in njenih drugih vodilnih delavcev po merilih, primerljivih s tistimi, ki so podlaga za oceno primernosti članov organa vodenja nadzorovanih finančnih družb. Če ima stranka položaj mikro ali majhne družbe po ZGD-1, morajo biti v oceno BPD zajete osebe, ki so pooblaščenice za sklepanje poslov v imenu te družbe.

Razvrstitev med primerne nasprotne stranke

Primerna nasprotna stranka lahko zahteva, da jo BPD obravnava kot profesionalno stranko oziroma neprofesionalno stranko. BPD v zvezi s priznavanjem oseb za primerne nasprotne stranke in njihovim obravnavanjem sledi postopkom iz 6. člena te Politike (razvrstitev med profesionalne stranke).

BPD lahko prizna kot primerno nasprotno stranko tudi osebo, ki izpolnjuje pogoje iz 2. člena te Politike in osmega in devetega odstavka 6. člena te Politike (razvrstitev med profesionalne stranke). BPD lahko

² Za posel znatne vrednosti na ustreznem trgu se šteje posel, ki nezanemarljivo presega običajne vrednosti poslov, ki se sklepajo na tem trgu.

osebo iz osmega in devetega odstavka 6. člena te Politike (razvrstitev med profesionalne stranke) prizna kot primerno nasprotno stranko samo v zvezi z investicijskimi storitvami ali posli, za katere izpolnjuje pogoje za profesionalno stranko.

Če primerna nasprotna stranka zahteva obravnavo kot stranka, za katero se uporabljajo določbe iz 7. člena te Politike (primerne nasprotne stranke), ne zahteva pa izrecno obravnave kot neprofesionalna stranka, jo BPD obravnava kot profesionalno stranko. Če primerna nasprotna stranka zahteva obravnavo kot neprofesionalna stranka, mora BPD ravnati v skladu s tretjim odstavkom 6. člena te Politike (razvrstitev med profesionalne stranke).

Uvrstitev med primerne nasprotne stranke ne izključuje pravice navedenih oseb, da zahtevajo bodisi na splošno bodisi v zvezi s posameznim poslom, da jih BPD obravnava kot stranke, za katere se uporabljajo določbe ZTFI, navedene v III. točki 7. člena (primerne nasprotne stranke) te Politike. Če navedena oseba uresniči to pravico in če to osebo BPD obravnava kot profesionalno stranko, je s pogodbo dovoljeno izključiti ali omejiti uporabo določb oddelka 7.2. ZTFI, razen določb iz točke III. 7. člena te Politike.

Če namerava BPD skleniti posel z nasprotno stranko, za katero se uporablja pravo druge države članice ali tretje države, se za presojo in njeno obravnavo kot primerno nasprotno stranko uporablja pravo države članice ali tretje države, v kateri ima ta družba svoj sedež.

BPD mora pred izvršitvijo naročila za družbo iz drugega odstavka 3. člena od te družbe pridobiti izrecno soglasje, da jo BPD obravnava kot primerno nasprotno stranko. To soglasje je lahko dano bodisi kot splošno soglasje za vse posle bodisi za posamezen posel.

Razvrstitev med dobro poučene vlagatelje

Osebe, ki se v skladu z 207. in 208. členom ZTFI obravnavajo kot profesionalne stranke ter osebe, ki so v skladu z 235. členom ZTFI in tem Pravilnikom uvrščene med primerne nasprotne stranke se avtomatsko štejejo za dobro poučene vlagatelje.

7. člen

(uporaba pravil varnega in skrbnega poslovanja za posamezne kategorije strank)

I. Profesionalne stranke

Za profesionalne stranke je možno izključiti uporabo določb 7.2. oddelka ZTFI («Pravila varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju investicijskih storitev za stranke»), obenem pa njihove terjatve niso vključene v sistem jamstva za terjatve vlagateljev po ZTFI, tudi če so zahtevale, da jih BPD obravnava kot neprofesionalne stranke.

II. Neprofesionalne stranke

Za neprofesionalne stranke je BPD dolžna v celoti upoštevati določbe 7.2. oddelka ZTFI («Pravila varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju investicijskih storitev za stranke»), obenem pa so njihove terjatve vključene v sistem jamstva za terjatve vlagateljev po ZTFI.

Za neprofesionalne stranke mora BPD vzpostaviti ali se vključiti v učinkovito zunajsodno reševanje sporov med borznoposredniškimi družbami in njihovimi neprofesionalnimi strankami iz njihovih medsebojnih pogodbenih razmerij v zvezi s storitvami borznega posredovanja, vodenja računov nematerializiranih vrednostnih papirjev ali gospodarjenja s finančnimi instrumenti. BPD mora v vseh prostorih, v katerih posluje s strankami, na vidnem mestu objaviti informacijo o načinu zunajsodnega

reševanja sporov in vsako neprofesionalno stranko pred sklenitvijo ustrezne pogodbe o storitvah obvestiti o tej shemi in njenih pravicah v zvezi s tem, pri čemer je obvestilo lahko v standardizirani obliki.

III. Primerne nasprotne stranke

Primerne nasprotne stranke so osebe, za katere se za izvršitev naročila ne uporabljajo določbe ZTFI o:

- ločenem vodenju vseh dokumentov strank o pogodbah o investicijskih storitvah, ki jih je sklenila z BPD in drugih listin, ki določajo medsebojne pravice in obveznosti BPD in strank ter drugih pogojev, pod katerimi BPD opravlja storitve za to stranko (sedmi odstavek 202.člena),
- informacijah in tržnih sporočilih BPD strankam (212. člen),
- pojasnilnih obveznosti BPD z izjemam (214. in 215. člen),
- pogodbah o opravljanju investicijskih storitev (216. člen),
- obveznosti poročanja strank o opravljenih storitvah (217. člen),
- izjemah pri pojasnilni obveznosti in obveznosti poročanja (218. člen),
- izvrševanju naročil pod najugodnejšimi pogoji za stranko (226. člen),
- politiki izvrševanja naročil strank (227. člen),
- mestu izvrševanje naročil strank (228. člen),
- spremljanju in ocenjevanju učinkovitosti politike izvrševanja naročil (229. člen),
- postopkih in ukrepih za izvrševanje naročil strank (231. člen).

Uporabo zgoraj navedenih določb pa stranka lahko izrecno zahteva. Če je primerna nasprotna stranka obravnavana hkrati kot profesionalna stranka, je dopustno s pogodbo izključiti ali omejiti tudi uporabo drugih določb 7.2 oddelka ZTFI.

8. člen

(presoja primernosti in ustreznosti)

BPD na podlagi vprašalnika, s katerim pridobi podatke:

1. v zvezi z znanjem in izkušnjami stranke:

- vrste storitev, poslov in finančnih instrumentov, s katerimi je stranka seznanjena;
- naravo, količino in pogostost poslov, ki jih je stranka že sklenila;
- stopnjo izobrazbe in poklic stranke;

2. v zvezi s finančnim položajem stranke:

- vire in velikost rednih dohodkov stranke;
- likvidno premoženje stranke, njene naložbe in nepremičnine;
- finančne obveznosti stranke;

3. v zvezi z naložbenimi cilji stranke:

- namen in pričakovano trajanje naložbe;
- profil tveganosti stranke in njene preference glede prevzemanja tveganj,

oceni strokovno znanje in izkušnje stranke, njen finančni položaj ter njene naložbene cilje ob upoštevanju značilnosti poslov in storitev, ki jih namerava stranka naročiti pri BPD.

Če se stranka odloči, da BPD ne bo dala informacij iz vprašalnika oziroma ji bo dala nepopolne informacije, BPD stranko opozori, da zaradi take odločitve ne more oceniti ali je določena vrsta produktov ali storitev, ki jih ponuja tej stranki, primerna zanjo.

BPD lahko neprofesionalne stranke na podlagi podatkov iz vprašalnika razvršča v podskupine.

9. člen

BPD mora voditi evidenco strank z podatki o razvrstitvi strank na neprofesionalne, profesionalne in primerne nasprotne stranke, skupaj z razlogi za razvrstitev.

10. člen
(končne določbe)

Ta Politika stopi v veljavo z dnem 4.8.2012. S tem dnem preneha veljati politika razvrščanja strank z dne 23.1.2012.

Politika se spreminja oziroma dopolnjuje po istem postopku kot se sprejema.

ALTA Invest, investicijske storitve, d.d.
izvršna direktorja

Ljubljana, dne 23.7.2012